

Tehdään yhdessä ja opitaan toisilta – Osallisuus ja yhteistoiminta koulutuksen ja kuntoutuksen kehittämisessä

Honkanen Hilikka (toim.)

21.12.2016 ::

Metatiedot

Nimeke: Tehdään yhdessä ja opitaan toisilta – Osallisuus ja yhteistoiminta koulutuksen ja kuntoutuksen kehittämisessä

Tekijä: Honkanen Hilikka (toim.)

Aihe, asiasanat: ammattikorkeakoulut, kuntoutus, korkea-asteen koulutus

Tiivistelmä: Yliopettaja, TtT Arja Veijolan muistojulkaisu koostuu yhteistyökumppaneiden, kollegoiden ja opiskelijoiden artikkeleista, jotka käsittelevät kuntoutusta, moniammatillista yhteistyötä ja koulutuksen kehittämistä. Suurin osa artikkeleista liittyy kuntoutuksen alueellisiin kehittämishankkeisiin.

Artikkeleissa käsitellään kuntoutuksen yamk-tutkinnon kehittämistä ja kouluttajana toimimista, alueellisten kuntoutuskäytäntöjen kehittämistä, moniammatillista yhteistyötä ja kuntoutuksen oikea-aikaisuutta.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2016-12-21

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-140-1>

Kieli: suomi

ISBN: 978-951-597-140-1 (HTML)

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: Julkaisu on tekijänoikeussäännösten alainen. Teosta voi lukea ja tulostaa henkilökohtaista käyttöä varten. Käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Näin viittaat tähän julkaisuun

Honkanen, H. (toim.) 2016. Tehdään yhdessä ja opitaan toisilta – Osallisuus ja yhteistoiminta koulutuksen ja kuntoutuksen kehittämisessä. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 34. Hakupäivä xx.xx.201x. <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-140-1>.

Oulun ammattikorkeakoulun yliopettaja, TtT Arja Veijolan muistojulkaisu sisältää Arjan yhteistyökumppaneiden, kollegoiden ja opiskelijoiden artikkeleita kuntoutuksen alalta. Erityisesti vammaiset lapset ja heidän perheidensä tukeminen oli aina Arjan sydämenasia. Hänellä oli laajat verkostot ja hyvä yhteistyö työelämän kanssa erityisesti alueellisissa ja valtakunnallisissa kuntoutushankkeissa. Nämä asiat välittyvät julkaisun sisältämistä artikkeleista.

Kuntoutuksen valtakunnallinen kehittäjä

Kuntoutuksen yliopettaja (Oamk), terveystieteiden tohtori **Arja Veijola** menehtyi äkillisesti vaikeaan sairauteen 29.3.2016. Hän oli syntynyt 29.4.1957 Oulussa.

Kuntohoitajan kautta Arja ura eteni lääkintävoimistelijaksi ja myöhemmin erikoislääkintävoimistelijaksi. Vammaiset lapset ja heidän perheidensä tukeminen oli aina Arjan sydämenasia. Niinpä hän perusti oman yrityksen, joka keskittyi vammaisten lasten terapiapalvelujen tuottamiseen.

Arja jatkoi opintoja Oulun yliopistossa ja valmistui terveydenhuollon opettajaksi. Hän väitteli terveystieteiden tohtoriksi vuonna 2004 aiheena moniammatillinen yhteistyö lasten kuntoutuksen perhetyössä.

Arja aloitti opettajan uran Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa, josta siirtyi Oulun ammattikorkeakouluun kuntoutuksen yliopettajaksi. Hänen merkityksensä oli ratkaiseva kuntoutuksen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon saamiseksi Oulun ammattikorkeakouluun.

Arjan laajat verkostot ja hyvä yhteistyö työelämän kanssa välittyivät muun muassa opiskelijoiden opinnäytetöissä, joiden avulla monet alueelliset kuntoutuskäytännöt kehittyivät. Arjalla oli ilmiömäinen taito motivoida ja ohjata opiskelijoita.

Viime vuosina Arja työskenteli pääasiassa alueellisissa ja valtakunnallisissa kuntoutushankkeissa. Arja oli tuottelias tutkija ja kysytty esiintyjä. Hänet tunnettiin alueella ja valtakunnassa karismaattisena ja

vetovoimaisena kouluttajana, jonka syvä ja laaja-alainen, mutta käytännönläheinen tapa puhua vaikeista ja abstraktisistakin aiheista sai kuulijat innostumaan.

Arjalla oli voimakas oikeudenmukaisuuden taju, hän oli suoraselkäinen asioiden puolustaja ja taistelijakin. Mutta toisaalta hän oli lämmin ja välittävä opettaja ja työtoveri.

Kirjoittajat ovat Arja Veijolan kollegoita

Hilkka Honkanen, Pirjo Orell ja Tiina Tervaskanto-Mäentausta

Arja Veijola opettajana, mentorina ja innoittajana

Oulun ammattikorkeakoulun kuntoutuksen yliopettaja **Arja Veijolan** innostus kuntoutusalaan ja opetustyötä kohtaan sekä kyky kannustaa ja rohkaista meitä yamk:n kuntoutuksen opiskelijoita olivat kokemuksemme mukaan poikkeuksellisia. Hän johdatti esimerkkinsä avulla toimimaan, havaitsemaan kehittämistarpeita ja kehittämään kuntoutuksen toimintatapoja ammattialoja, organisaatio- ja hallinnollisia rajoja ylittäen. Hän arvosti ja kykeni havaitsemaan ainutlaatuisella pedagogisella silmällään opiskelijan osaamisen ja potentiaalin. Hän löysi jokaiselle opiskelijalle hänen tavoitteidensa mukaisen tavan toteuttaa opintojaan sekä haastavia paikkoja kasvaa ammattilaisena.

Hän vaati meiltä paljon tärkeäksi kokemissaan asioissa, mutta antoi myös samalla mitalla itsestään. Meillä oli etuoikeus opiskella moniammatillisessa opiskeluryhmässä yhdessä yliopettaja **Hilkka Honkasen** ohjaaman terveyden edistämisen koulutusohjelman opiskelijoiden kanssa. Opetuksessaan Arja ja Hilkka hyödynsivät monipuolisia oppimisympäristöjä, kuten verkkoympäristöt, työelämä ja kehittämishankkeet. Ja he käyttivät taitavasti osallistavia menetelmiä, jotka sitoutuivat meitä ryhmänä ja motivoivat opiskelemaan. Saimme ymmärrystä paitsi kuntoutuksen laaja-alaisesta kokonaisuudesta myös työn innovatiivisesta kehittämisestä ja yhteiskunnallisesta tilanteesta sekä kuntoutuksen tulevaisuuden edistämisestä. Kuntoutuksen asiantuntemus kypsyi. Olimme valmiita työelämään sekä kehittämisen haasteisiin.

Kirjoittajat ovat Arja Veijolan opiskelijoita

Jaana Leino, Erja Kaakkuriniemi, Tarja Kankaanpää, Pirjo Lappalainen & Essi Xiong

Arja antoi mulle siivet, Oppia ja Elää!

Xiong Essi

Kuntoutuksen ylemmän amk-koulutuksen kehittämishankkeet oppimisen paikkoina

Jämsä Ulla, Vanhanen-Nuutinen Liisa

Artikkelissa tarkastellaan ylemmän amk-koulutuksen kehittämishankkeita ja opinnäytettä oppimisen paikkana. Mitä osallistujat arvioivat oppineensa opinnäytetyöprosessissa ja miten se on kehittynyt ja muuttanut opiskelijaa ja työyhteisön käytäntöjä? Kouluttajan näkökulmasta tämä merkitsee kiinteää yhteistyötä...

Yhteistyö on mahdollisuus ja haaste lapsiperhepalveluissa

Honkanen Hilkka

Olimme Arjan kanssa molemmat kiinnostuneita lapsiperhepalvelujen kehittämisestä kunnissa. Käynnistimme ensimmäisinä Suomessa perhekeskusosaajan ammatilliset erikoistumisopinnot sekä toimimme useita vuosia kouluttajina Pohjois-Pohjanmaan alueen kunnissa. Arja oli...

Muutosmyönteisyyden matkalla lasten kuntoutuksessa

Sipari Salla, Jeglinsky Ira, Vänskä Nea

Lasten kuntoutuksessa lapsen, perheen ja ammattilaisten yhteistoimijuus on perusta lapsen hyvälle kuntoutukselle. Kuntoutuminen voidaan ymmärtää lapsen ja ympäristön muutos- ja oppimisprosessina, jossa tavoitellaan haluttua muutosta lapsen yksilöllisten...

Tukea tarvitsevan lapsen inklusiivinen toiminnallinen osallistuminen

Järnefelt Kristine

Kasvatuksen ja kuntoutuksen yhteistyö toi yhteen Arjan ja minut emerita professori Paula Määtän johdattamana. Yhteisestä kiinnostuksen kohteesta seurasi usean vuoden antoisa, opettava ja kasvattava yhteistyö. Yhteistyön ohella syntyi ystävyys ja dialogisesta ymmärryksestä toista arvostava yhteys. Arjan ajatukset kulkevat...

Inklusiivinen oppimisympäristö – Osallisuutta parhaimmillaan

Koukkari Marja

”Kyllä se meillä on hyvä asia koulutuksessa, että erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat ovat kaikkien mukana eikä siinä ole mitään lisäongelmia tullut.”

Kroonisen kivun keskeinen olemus

Ojala Tapio

Krooninen kipu on globaalisti hyvin yleinen ilmiö. Arvioidaan, että noin 20 % maailman väestöstä potee kroonista kipua. Tulevaisuudessa ikääntyvän väestön määrän kasvaessa erilaisten kroonisten vaivojen ja sairauksien määrän odotetaan lisääntyvän.

Tuloksellista kuntoutusta tavoitteisiin panostamalla

Ylisassi Hilikka

Tavoitteiden asettaminen on kaikille tuttua arkielämästä. Tavoittelemme, aiomme ja suunnittelemme monenlaisia asioita: teen tämän valmiiksi siihen ja siihen mennessä, säästän rahaa lomamatkaa varten, elvytän vanhan harrastuksen tai alan syödä terveellisemmin. Myös toiset henkilöt ja tahot tuottavat meille...

Kummitoiminnalla oppimista, kuntoutumista ja osallisuutta

Tiitinen Pekka

Oppilaitosten merkitys yhtenä toimijana osana ympäröivää yhteiskuntaa korostuu koko ajan. Tämä haastaa myös oppilaitokset tiivistämään yhteistyötä ja dialogia eri yhteistyötahojen kanssa. Ammattioppilaitos Lappiassa on kehitetty malli, joka tukee niin kuntalaisten osallisuutta kuin koko kunnan palvelurakennetta...

Kuntoutuksen asiantuntijuus ja työelämän kehittäminen: Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tuottamaa osaamista

Kaakkuriniemi Erja, Kankaanpää Tarja, Lappalainen Pirjo, Leino Jaana, Xiong Essi

Suomessa käynnissä oleva kuntoutuksen kokonaisuudistustyö edellyttää kuntoutuksen ja kehittämisen erityisasiantuntijuutta. Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) kuntoutuksen yliopettaja Arja Veijolalla oli ainutlaatuinen taito, halu ja innostus toimia valtakunnallisestikin...

Kohti lapsi- ja perhelähtöistä toimintamallia. Valtakunnallinen CP-hanke lasten kuntoutuksen kehittäjänä

Kiviranta Tuula, Kaakkuriniemi Erja, Kankaanpää Tarja

Toimintatavat CP-vammaisten lasten ja nuorten toimintakyvyn arvioinnissa ja seurannassa sekä kuntoutuksen suunnittelussa ovat olleet kriittisen tarkastelun ja kehitystyön alla viimeisen kymmenen vuoden aikana. Arja Veijola on ollut mukana valtakunnallisessa kehittämishankkeessa (CP-hanke) erityisesti lapsi- ja perhekeskeisen toimintamallin kehittäjänä. Hänen roolinsa ja asiantuntemuksensa...

Arjen innovaatioista vanhuspalvelun kehittämiseen

Mäentausta-Tervaskanto Tiina

Innovaatioviisiottelu muodostuu innovaatiostrategiasta, ihmisistä ja organisaatiosta, ideoista, priorisoinnista ja uusien tuotekehitysten toimeenpanosta. Asiakkaiden tarpeisiin sopivien innovaation tuottamisessa korostuu kriittinen ajattelu, jossa opitaan näkemään kokonaisuus ja kaikki käytettävissä olevat resurssit, välineet, tieto...

Perheliikunnan avulla poikkitoiminnallista yhteistyötä. Oulun kaupungin Lapanen-hanke pilotoi palveluohjausta perhetyössä

Virtanen Katri

Perheiden syrjäytymisen ehkäisy ja kuntoutuminen edellyttävät toimijoilta aitoa yhteistyötä. Alle kouluikäisten lasten perheissä ongelmat voivat olla moninaisia ja kasautuneita. Perheliikunta osallistajana, mahdollistajana ja tasa-arvoisuutta lisäävänä toimintana ohjaa liikunta-, kuntoutus-, perhe- ja neuvolatyössä toimivia henkilöitä...

Terveelliset elintavat ovat tärkeitä fyysisesti kuormittavasta työstä palautumisessa

Korkiakangas Eveliina, Laitinen Jaana

Erilaiset työt kuormittavat fyysisesti, psyykkisesti, kognitiivisesti ja sosiaalisesti eri tavoin ja vaikuttavat elintapoihin ja terveyteen. Jokainen voi omalla toiminnallaan ja elintavoillaan vaikuttaa työn kuormitukseen, työstä palautumiseen ja työkykyyn. Fyysisesti kuormittavassa työssä keho on tärkein työväline...

"Yhteinen kieli, yhteinen mieli". Oulun kaupungin kuntoutuspalveluiden toimintamallin kehittäminen

Aho Leena, Rauhala Panu-Pekka

Vuoden 2012 alussa Haukiputaan, Kiimingin, Oulun, Oulunsalon ja Yli-Iin kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhdistettiin toiminnallisesti. Kuntoutustoimintojen yhdistämisessä muodostettiin Oulun kaupungin Kuntoutuspalvelut. Kuntoutuspalvelujen työntekijöiden oli rakennettava yhdessä uusi yhteinen toimintamalli. Kehittämistyö tehtiin yhdessä Oulun seudun ammattikorkeakoulun...